

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 27.12.2000
COM(2000) 881 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**Οικονομική μεταρρύθμιση: Έκθεση για τη λειτουργία των κοινοτικών αγορών
προϊόντων και κεφαλαίων**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Οικονομική μεταρρύθμιση: Έκθεση για τη λειτουργία των κοινοτικών αγορών προϊόντων και κεφαλαίων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν έγγραφο είναι η τρίτη Έκθεση της Επιτροπής για τη λειτουργία των αγορών προϊόντων και κεφαλαίων. Αποτελεί ανταπόκριση στο αίτημα των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Κάρντιφ, την άνοιξη του 1998. Τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Λισσαβόνας και της Σάντα Μαρία ντε Φέϊρα επιβεβαίωσαν στη συνέχεια τη διαδικασία του Κάρντιφ για την οικονομική μεταρρύθμιση ως έναν από τους τρεις αλληλοενισχυόμενους πυλώνες της οικονομικής και κοινωνικής ημερήσιας διάταξης της Λισσαβόνας, μαζί με την μακροοικονομική στρατηγική αφενός και την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική αφετέρου.

Οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και κεφαλαίων αποτελούν το κλειδί για την επίτευξη των στόχων της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας, της πλήρους απασχόλησης και της μετάβασης στην κοινωνία της γνώσης, όπως ορίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας. Είναι απαραίτητες για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της οικονομίας μας και οι επιδόσεις των αγορών μας: αυτό έχει ουσιαστική σημασία για να επιτύχουμε την επέκταση του οικονομικού δυναμικού της ευρωπαϊκής οικονομίας από άποψη επιχειρηματικών ευκαιριών και ευκαιριών απασχόλησης, δυνητικής παραγωγής, ικανοποίησης των καταναλωτών και επιπέδου ζωής των πολιτών μας.

Οι μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και κεφαλαίων δεν άρχισαν στο Κάρντιφ, ούτε στη Λισσαβόνα. Επίσης, οι μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας, η καινοτομία και η κοινωνική συνοχή ήταν ζητήματα με τα οποία είχε ασχοληθεί η ευρωπαϊκή πολιτική εδώ και αρκετό χρονικό διάστημα. Εν τούτοις, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας τους δίνει ένα νέο, πιο πλούσιο χαρακτήρα και μεγαλύτερη σημασία, και οι μεταρρυθμίσεις αυτές αποτελούν σήμερα μια αξιόπιστη στρατηγική μεταρρυθμίσεων με στόχους μεγάλης εμβέλειας που έχουν ουσιαστική σημασία για την Ένωση. Η επιτυχία όσον αφορά την εφαρμογή της στρατηγικής αυτής θα έχει καθοριστική σημασία για το μέλλον της Ευρώπης.

Η διαδικασία οικονομικής μεταρρύθμισης που άρχισε στο Κάρντιφ αποδεικνύεται αποτελεσματική ...

Σήμερα υπάρχει γενική συμφωνία σχετικά με την ανάγκη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στην Ευρώπη, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Οι εθνικές εκθέσεις των κρατών μελών, που υποβλήθηκαν το Νοέμβριο, παρουσιάζουν την εγχώρια πρόοδο που επιτυγχάνουν όσον αφορά την οικονομική μεταρρύθμιση.

Η οικονομική μεταρρύθμιση τοποθετήθηκε στην κορυφή της πολιτικής ημερήσιας διάταξης της Ευρώπης. Αυτό φαίνεται από τα συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Λισσαβόνας και της Σάντα Μαρία ντε Φέϊρα, όπου παρουσιάζεται μια περιεκτική μικροοικονομική στρατηγική πολιτικών με φιλόδοξους στόχους ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικών αλλαγών.

Ως αποτέλεσμα, έχουν ήδη αναληφθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη σημαντικές πρωτοβουλίες πολιτικής για να αλλάξει το κανονιστικό περιβάλλον της Ευρώπης, με τρόπους σύμφωνους με ορισμένες θεμελιώδεις αρχές – δημιουργία ενός πιο δυναμικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, υιοθέτηση της νέας οικονομίας των γνώσεων και, πάντοτε, ευαισθησία στα θέματα προτεραιότητας των Ευρωπαίων. Οι πρωτοβουλίες αυτές περιλαμβάνουν τη στρατηγική για την εξάλειψη των υπόλοιπων φραγμών για το εμπόριο υπηρεσιών, την απλούστευση των κανονιστικών ρυθμίσεων και το άνοιγμα των βιομηχανιών του δικτύου σε μεγαλύτερο βαθμό ανταγωνισμού. Όλα αυτά αποτελούν παραδείγματα πρωτοβουλιών πολιτικής που έχουν τις ρίζες τους στα συμπεράσματα των προηγούμενων εκθέσεων Κάρντιφ.

Βελτιώθηκε ο ευρωπαϊκός συντονισμός της μικροοικονομικής πολιτικής επειδή οι βασικές συνιστώσες, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, καλύπτονται σήμερα από το ίδιο πρόγραμμα παρακολούθησης. Ως αποτέλεσμα, βελτιώνονται η πολιτική ανταγωνισμού, η πολιτική των επιχειρήσεων και οι ειδικές πολιτικές για τις βιομηχανίες του δικτύου, καθώς και άλλες πολιτικές της Εσωτερικής Αγοράς και καθίστανται πιο συνεπείς με τις μεταρρυθμίσεις στους τομείς της απασχόλησης και της εκπαίδευσης.

Μία έκθεση που διαμορφώθηκε από τα συμπεράσματα της Λισσαβόνας και τους στόχους της στρατηγικής για την Εσωτερική Αγορά ...

Έχοντας ήδη αποτελέσει αντικείμενο διαδοχικών αναθεωρήσεων και βελτιώσεων, η φετινή διαδικασία επωφελήθηκε από τη νέα, απλούστερη, πιο ανοιχτή και αποκεντρωμένη μέθοδο συντονισμού που θεσπίστηκε στη Λισσαβόνα με βάση κατευθυντήριες γραμμές για την Ένωση με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους και ακριβή χρονοδιαγράμματα. Αυτές οι ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές θα μεταφραστούν σε εθνικές και περιφερειακές πολιτικές που θα ορίζουν συγκεκριμένους στόχους και θα θεσπίζουν μέτρα τα οποία θα λαμβάνουν υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ιδιομορφίες. Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζονται ποσοτικοί δείκτες¹ και άλλα στοιχεία χρήσιμα για την αξιολόγηση της επιτυχίας μας όσον αφορά την κάλυψη των οικονομικών στόχων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας. Αυτοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βοήθεια για την κατάρτιση των νέων Γενικών Προσανατολισμών των Οικονομικών Πολιτικών και να συμβάλουν στις προπαρασκευαστικές εργασίες του ειδικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Στοκχόλμης που θα πραγματοποιηθεί την άνοιξη. Μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αξιολόγηση της εφαρμογής των ΓΠΟΠ του προηγούμενου έτους.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είχε επισημάνει ορισμένους τομείς της οικονομίας και της πολιτικής που δεν σημειώνουν επιτυχία ή δεν αξιοποιούν πλήρως το δυναμικό τους να αυξήσουν την ικανοποίηση των καταναλωτών ή να βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων· οι δράσεις που ζητήθηκαν από τη Λισσαβόνα για να διορθωθούν αυτές οι ελλείψεις ήταν, συγκεκριμένα, η μεταρρύθμιση του τομέα των υπηρεσιών, η απλούστευση της νομοθεσίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων και η Εφαρμογή του Προγράμματος Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες. Στα ζητήματα αυτά δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην παρούσα έκθεση. Όμως, εξετάστηκαν και άλλοι τομείς που αναφέρονται στα συμπεράσματα της Λισσαβόνας, όπου περιλαμβάνονται οι δημόσιες προμήθειες, οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και οι κρατικές ενισχύσεις, με ενδεχόμενες συστάσεις για νέες δράσεις.

¹ Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει δείκτες κατάλληλους για τους στόχους της διαδικασίας Κάρντιφ. Από την άποψη της έκθεσης του EPC προς το Συμβούλιο ECOFIN της 7ης Νοεμβρίου του 2000, μπορούν να θεωρηθούν δείκτες τύπου 3. Δεν είναι απαραίτητα οι ίδιοι με τους δείκτες τύπου 1 που χρησιμοποιούνται στην Συγκεφαλαιωτική Έκθεση ή τους δείκτες τύπου 2, που χρησιμοποιούνται στους ΓΠΟΠ. Βλέπε επίσης την ανακοίνωση, (2000) 594 για τους Διαρθρωτικούς Δείκτες.

Για να βελτιωθεί η συνεχής αξιολόγηση των αγορών της Κοινότητας, η φετινή έκθεση υιοθετεί τη διάρθρωση της Στρατηγικής για την Εσωτερική Αγορά με τους τέσσερις στρατηγικούς στόχους – βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των κεφαλαιαγορών και των αγορών προϊόντων, βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και εκμετάλλευση των επιτευγμάτων της Εσωτερικής Αγοράς σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται. Αυτό θα πρέπει να εξασφαλίσει ένα πιο αποτελεσματικό πλαίσιο για αξιολόγηση και βελτίωση της Εσωτερικής Αγοράς το οποίο, όπως ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, θα βασίζεται στην Στρατηγική.

Καταναλωτές και πολίτες: το φετινό ειδικό θέμα ...

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντε Φέιρα έδωσε έμφαση στη σημασία των καταναλωτών και των πολιτών για τη διαδικασία του μετασχηματισμού της Ευρώπης. Η επιρροή τους πρέπει να έχει αποφασιστικό χαρακτήρα όσον αφορά τη θέσπιση της πολιτικής και την προώθηση των οικονομικών μεταρρυθμίσεων. Κατά κύριο λόγο προς όφελος των καταναλωτών και των πολιτών το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας έθεσε για την ΕΕ το στόχο να καταστεί η πιο ανταγωνιστική και οικονομική οικονομία των γνώσεων στον κόσμο, ικανή για αειφόρο οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Η Εσωτερική Αγορά είναι το κλειδί για την επίτευξη του στόχου αυτού, και είναι επίσης ένα βασικό μέσο για την επίτευξη του σκοπού της βελτίωσης του επιπέδου και της ποιότητας της ζωής των πολιτών. Παρέχει την οικονομική προστιθέμενη αξία της Ένωσης και πρέπει να εμπεριέχει συνεχή αναζήτηση του καλύτερου περιβάλλοντος για τη μεγιστοποίηση των οικονομικών οφελών. Ταυτόχρονα, η Εσωτερική Αγορά εγγυάται συγκεκριμένα δικαιώματα για τους πολίτες της και πρέπει να επιδιώκει συνεχώς τη διασφάλιση και την ενίσχυση της άσκησης των δικαιωμάτων αυτών. Με τον τρόπο αυτό, η οικονομική μεταρρύθμιση θέτει τους πολίτες στην καρδιά της Εσωτερικής Αγοράς.

Δεδομένου ότι το φετινό ειδικό θέμα είναι ο ρόλος των καταναλωτών και των πολιτών στη διαδικασία της οικονομικής μεταρρύθμισης, τα ζητήματα που αποτελούν μέρος των επιχειρησιακών στόχων της Στρατηγικής για την Εσωτερική Αγορά για βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών εξετάζονται εις βάθος.

Από τη Λισσαβόνα στη Στοκχόλμη: ανάπτυξη της στρατηγικής και εφαρμογή δράσεων πολιτικής

Η κύρια πρόκληση που αντιμετωπίζουμε είναι η ανάπτυξη της στρατηγικής που ορίστηκε στη Λισσαβόνα. Σήμερα πρέπει να μετακινηθούμε από τα σχέδια στην πρακτική εφαρμογή της στρατηγικής. Κατά τους τελευταίους μήνες έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη των απαραίτητων μέσων, όπως οι δείκτες, και όσον αφορά τη θέσπιση των πρώτων πρωτοβουλιών πολιτικής που ζητήθηκαν από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια και η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τις εξελίξεις στον τομέα των αγορών προϊόντων και κεφαλαίων. Η Συγκεφαλαιωτική Έκθεση της Επιτροπής που θα υποβληθεί την άνοιξη στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης θα περιέχει μια πλήρη παρουσίαση της προόδου που θα έχει επιτευχθεί μέχρι τότε και θα παρουσιάσει νέες ιδέες για τη μελλοντική πορεία.

1. Οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις εξασφαλίζουν ουσιαστικά οφέλη για τους καταναλωτές

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εσωτερικής Αγοράς της 16ης Μαρτίου του 2000 τόνισαν ένα βασικό στόχο της Εσωτερικής Αγοράς: παροχή ενός ευρέως φάσματος ασφαλών προϊόντων υψηλής ποιότητας στους καταναλωτές σε ανταγωνιστικές τιμές.

Η παρακολούθηση των επιδόσεων των αγορών προϊόντων και κεφαλαίων κατά τα τελευταία έτη δείχνει ότι οι καταναλωτές και οι πολίτες γενικά αποκομίζουν αυξανόμενα οικονομικά οφέλη από την Εσωτερική Αγορά. Οι τιμές συνεχίζουν να συγκλίνουν, ιδιαίτερα στις υπηρεσίες (βλέπε πίνακα 5). Ως αποτέλεσμα, η διακύμανση των τιμών στις αγορές υπηρεσιών μειώνεται, και προσεγγίζει όλο και περισσότερο τη διακύμανση των τιμών στις αγορές αγαθών. Πιο συγκεκριμένα, οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις συνεχίζουν να συμπιέζουν τις τιμές στους τομείς της κοινής ωφέλειας και των βιομηχανιών του δικτύου, όσον αφορά τόσο τις πραγματικές όσο και τις ονομαστικές τιμές. Οι τηλεπικοινωνίες έχουν καταστεί φθηνότερες, παρά την επανεξισορρόπηση των τιμολογίων (βλέπε πίνακες 1 & 2). Οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκαν κατά περισσότερο από 14% στο Ηνωμένο Βασίλειο (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) και 14% στην Ισπανία (μη συμπεριλαμβανομένων των φόρων) (βλέπε πίνακες 3 & 4). Αυτές οι μειώσεις των τιμολογίων της κοινής ωφέλειας συνεπάγονται, για ένα «τυπικό νοικοκυριό», ετήσια εξοικονόμηση που φθάνει μέχρι το ένα τέταρτο των συνολικών δαπανών για ηλεκτρική ενέργεια και τηλέφωνο στην Αυστρία το 1999 σε σχέση με το 1996. Στη Γερμανία, οι εξοικονομήσεις αυτές αντιστοιχούν σε € 125 ανά έτος και € 105 στη Γαλλία (βλέπε πλαίσιο 1).

Αν και οι τιμές συγκλίνουν στην Εσωτερική Αγορά γενικά (βλέπε πίνακα 3), οι τιμές στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιρλανδία αποκλίνουν από το μέσο όρο της ΕΕ (βλέπε διάγραμμα 1). Η γενική σύγκλιση καλύπτει επίσης την αυξανόμενη απόκλιση των τιμών των καυσίμων, που οφείλεται στην αποκλίνουσα πορεία των χωρών που βρίσκονται στα άκρα της κατανομής των τιμών. Πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος και η φύση των διαφορών των τιμών (βλέπε πλαίσιο 2).

... και ενίσχυσαν αντί να απειλήσουν την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ...

Κατά τους τελευταίους μήνες δόθηκε μεγάλη προσοχή στις επιδόσεις των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, μετά τους προσανατολισμούς που έδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας και το Συμβούλιο Εσωτερικής Αγοράς. Η Επιτροπή εξέδωσε μια ανακοίνωση με θέμα: «Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας στην Ευρώπη» [COM(2000)580] το Σεπτέμβριο, με στόχο την διασφάλιση μεγαλύτερης νομικής βεβαιότητας όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων της Εσωτερικής Αγοράς και των κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα αυτόν, αλλά και την αύξηση της σημασίας των συμφερόντων των πολιτών.

Υπήρξαν φόβοι ότι η μεταρρύθμιση των κανονιστικών ρυθμίσεων για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας θα προκαλούσε δυσαρέσκεια στους καταναλωτές. Είναι δύσκολο να διατυπωθούν γενικά και σαφή συμπεράσματα, επειδή η ικανοποίηση των καταναλωτών διαφέρει από τον ένα κλάδο στον άλλο και από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Εν τούτοις, σε περιπτώσεις όπως οι κινητές τηλεπικοινωνίες, η ικανοποίηση των καταναλωτών φαίνεται ότι είναι υψηλότερη όσο πιο πολύ έχει προχωρήσει η μεταρρύθμιση (βλέπε διάγραμμα 2). Οι υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας πρέπει να τηρούνται για να διασφαλιστεί η καθολική παροχή ορισμένων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας σε προσιτές τιμές και, στην πράξη, αυτό δεν αποτέλεσε εμπόδιο για το άνοιγμα των αγορών αυτών στον ανταγωνισμό.

2. Μόνο τα υψηλά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος, της υγείας και των καταναλωτών θα βελτιώσουν τις επιδόσεις της Ευρώπης στην αγορά και την ποιότητα της ζωής των πολιτών ...

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Εσωτερικής Αγοράς της 16ης Μαρτίου του 2000 αναφέρουν ότι απαιτούνται υψηλά επίπεδα προστασίας των καταναλωτών και εμπιστοσύνης των καταναλωτών για τη σωστή λειτουργία της Εσωτερικής Αγοράς. Αυτό προϋποθέτει διαφάνεια της αγοράς, αξιόπιστη πληροφόρηση και αποτελεσματικές διαδικασίες επιβολής και επανόρθωσης. Εν τούτοις, αυτό δεν αρκεί πάντοτε για να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια. Αυτό αποτελεί τη βάση για την Λευκή Βίβλο για την ασφάλεια των τροφίμων, που σήμερα εισέρχεται στη φάση εφαρμογής, και η οποία αφορά μια σειρά βασικών δράσεων για την αποφυγή μελλοντικών δυσλειτουργιών της αγοράς ή των κανονιστικών ρυθμίσεων που δημιουργούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, οι συνεχιζόμενες ενέργειες σχετικά με την ευθύνη των παραγωγών θα οδηγήσουν σε νέες γραμμές για δράσεις πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο τέτοιων δράσεων για τις επιχειρήσεις.

Οι αυξανόμενες ανησυχίες των πολιτών όσον αφορά το περιβάλλον και ο στόχος της αειφόρου ανάπτυξης προϋποθέτουν μια ενισχυμένη, συμβιωτική ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής πολιτικής και των οικονομικών μεταρρυθμίσεων εντός της Εσωτερικής Αγοράς. Η ολοκλήρωση αυτή μπορεί να επιτευχθεί με θετικά αποτελέσματα μέσω της αύξησης της χρήσης των μέσων που βασίζονται στην αγορά για την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων. Η ευρύτερη χρήση των περιβαλλοντικών φόρων, διαφοροποιημένη ανάλογα με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και συμβατή με τους κανόνες της Εσωτερικής Αγοράς, μπορεί να βελτιώσει τις οικονομικές επιδόσεις, κάνοντας τις τιμές της αγοράς να αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά κόστη των δραστηριοτήτων (σε επίπεδο ΕΕ, οι περιβαλλοντικοί φόροι αντιστοιχούν με το 6,7% των συνολικών φορολογικών εσόδων μόνο το 1997 – βλέπε πίνακα 8). Η χρήση άλλων οικονομικών μέσων, όπως οι εμπορεύσιμες άδειες εκπομπών, μπορεί να επιτύχει τους ίδιους στόχους. Οι κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες προβλέπουν τη δυνατότητα να λαμβάνονται υπόψη τα περιβαλλοντικά ζητήματα και οι προτεινόμενες οδηγίες² παρέχουν πρόσθετες αποσαφηνίσεις για τη δυνατότητα αυτή. Εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη ανάπτυξης νέων γραμμών δράσεις που προτείνονται στην ανακοίνωση [COM(1999)263] για το Περιβάλλον και την Εσωτερική Αγορά. Αυτό είναι απαραίτητο για να ενταχθεί πλήρως ο στόχος της αειφόρου ανάπτυξης στη διαδικασία οικονομικής μεταρρύθμισης.

3. Οι συνεχιζόμενες οικονομικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών είναι ειδικά σχεδιασμένες για να λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα των καταναλωτών και των πολιτών ...

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στη λιανική πώληση χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έχουν άμεσο και σημαντικό αντίκτυπο για τους καταναλωτές. Αυτό αντικατοπτρίζεται σαφώς στο Πρόγραμμα Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες. Η προτεινόμενη οδηγία για τα Συνταξιοδοτικά Ταμεία³ θα μπορούσε να είναι ένα πολύτιμο νέο μέσο προς όφελος των καταναλωτών και των πολιτών· θα καταστήσει πολύ φθηνότερη τη μετακίνηση για εργασία σε άλλα κράτη μέλη, επιτρέποντας τα διασυνοριακά προγράμματα συνταξιοδότησης και

² COM(2000) 275 για το συντονισμό των διαδικασιών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και δημοσίων συμβάσεων έργων και COM(2000) 276 για το συντονισμό των διαδικασιών προμηθειών των φορέων στους τομείς της ύδρευσης, της ενέργειας και των μεταφορών.

³ COM (2000) 507 για το συντονισμό των νόμων, των κανονιστικών ρυθμίσεων και των διοικητικών διατάξεων που αφορούν τους οργανισμούς συνταξιοδότησης εργαζομένων.

καθιστώντας τα επικουρικά προγράμματα συνταξιοδότησης πιο ελκυστικά και λιγότερο δαπανηρά. Εν τούτοις, η σημερινή κατάσταση όσον αφορά τις διασυνοριακές μεταβιβάσεις πιστώσεων είναι ανησυχητική. Έχει πραγματοποιηθεί πρόοδος από το προηγούμενο έτος, αλλά τα τέλη για τις μεταβιβάσεις αυτές εξακολουθούν να είναι σε απαράδεκτα υψηλά επίπεδα (βλέπε πίνακα 9).

4. Συνοψίζοντας, οι καταναλωτές θα μπορούσαν να αποκομίσουν ακόμη περισσότερα οφέλη από την οικονομική μεταρρύθμιση ...

... εάν βελτιωνόταν η πληροφόρηση και η διαφάνεια της αγοράς. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος για τις αγορές όπου εμφανίζεται σοβαρή αβεβαιότητα όσον αφορά την πληροφόρηση (π.χ. τιμολόγια κινητής τηλεφωνίας, ποιότητα προϊόντων). Επίσης, στις περιπτώσεις όπου τα δικαιώματα των καταναλωτών δεν μπορούν να θεωρηθούν «κοινή γνώση» (παράδειγμα γι' αυτό αποτελούσαν οι αεροπορικές μεταφορές επιβατών, μέχρι την πρόσφατη ευρεία διάδοση του χάρτη των δικαιωμάτων των επιβατών).

... εάν αναλαμβάνονταν ειδικές δράσεις για την εξάλειψη των φραγμών, διατηρώντας παράλληλα υψηλά επίπεδα προστασίας των καταναλωτών σε τομείς όπου απαιτείται άμεση παρέμβαση πολιτικής. Αυτό μπορεί να ισχύει για τις διασυνοριακές μεταβιβάσεις πιστώσεων. Πραγματοποιούνται ήδη δράσεις σε άλλους τομείς, όπως η ασφάλεια των τροφίμων.

... εάν η πολιτική ανταγωνισμού γινόταν πιο ενεργή σε εθνικό επίπεδο. Αυτό θα μπορούσε να εξαλείψει ορισμένες από τις υπόλοιπες μεγάλες διαφορές των σχετικών τιμών από τη μια χώρα στην άλλη (πίνακας 5). Οι εγχώριες συγχωνεύσεις θα πρέπει να ελέγχονται για να διατηρηθούν τα υψηλά επίπεδα ανταγωνισμού στις εθνικές αγορές. Η αποκέντρωση της εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης θα μπορούσε να έχει πολύ θετικό αντίκτυπο για τον ανταγωνισμό στις εθνικές αγορές.

... εάν βελτιώνονταν οι διάυλοι επικοινωνίας μεταξύ των καταναλωτών και των δημοσίων αρχών και αναπτύσσονταν αποτελεσματικοί μηχανισμοί καταγγελίας, επανόρθωσης και επιβολής. Θα πρέπει να εντοπιστούν οι ορθές πρακτικές στον τομέα αυτόν. Ο Διάλογος με τους πολίτες θα διευκολύνει το έργο αυτό σε επίπεδο Κοινότητας. Σε ιδιαίτερα ευαίσθητους τομείς όπως οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ή το ηλεκτρονικό εμπόριο, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε ζητήματα που αφορούν τους καταναλωτές και τους πολίτες, χωρίς όμως να αυξηθεί ο διοικητικός φόρτος για τις επιχειρήσεις.

... εάν επανεξεταζόταν τακτικά η αποτελεσματικότητα και η χρησιμότητα των περιβαλλοντικών κανονισμών και των διατάξεων για την καθολική υπηρεσία. Με την πάροδο του χρόνου, αυτοί οι κανονισμοί και αυτές οι διατάξεις πρέπει να εξελίσσονται παράλληλα με τις εξελίξεις της αγοράς. Η ενημέρωσή τους και η αφαίρεση των περιττών στοιχείων σε τακτική βάση θα εξασφαλίσει την αποφυγή ζημιογόνου διοικητικού φόρτου. Επιπλέον, οι περιβαλλοντικές και οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να ενοποιηθούν καλύτερα. Η αύξηση της χρήσης των μέσων της αγοράς για σκοπούς περιβαλλοντικής πολιτικής συμβάλει στην ενοποίηση πολιτικών σχεδιασμένων για τη βελτίωση του περιβάλλοντος με πολιτικές σχεδιασμένες για τη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της αγοράς. Θα χρειαστεί στενή παρακολούθηση των κανονιστικών μεταρρυθμίσεων σε περιβαλλοντικά ευαίσθητους τομείς όπως οι μεταφορές και η ενέργεια.

Ένα πολιτικό συνακόλουθο ...

Η οικονομική μεταρρύθμιση μεταβάλλει τη διακυβέρνηση στην ΕΕ, παρέχοντας ένα νέο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο οι πολίτες και οι καταναλωτές διαδραματίζουν έναν πολύ

πιο σημαντικό ρόλο σε σχέση με το παρελθόν. Όσο οι αναπτυσσόμενες οικονομικές μεταρρυθμίσεις περιορίζουν τον αριθμό και τις διαστάσεις των οικονομικών δραστηριοτήτων που προστατεύονται από τον ανταγωνισμό, τόσο αυξάνεται ο αριθμός των ευκαιριών που ανοίγονται για την ιδιωτική πρωτοβουλία στη νέα ευρωπαϊκή οικονομία. Αυτό παρέχει στους πολίτες έναν όλο και περισσότερο ηγετικό ρόλο οικονομικών παραγόντων, ενώ ταυτόχρονα οι βελτιώσεις στις επιδόσεις της αγοράς τους ωφελούν ως καταναλωτές.

Ο ρόλος του δημόσιου τομέα εξελίσσεται επίσης ως αποτέλεσμα της οικονομικής μεταρρύθμισης. Ο τομέας αυτός ανοίγει στον ανταγωνισμό έναν αυξανόμενο αριθμό χώρων στους οποίους οι πρωτοβουλίες των πολιτών δεν ήταν ευπρόσδεκτες ή δεν επιτρέπονταν στο παρελθόν. Αυτό είναι θετικό, δεδομένου ότι οι δημόσιες αρχές δεν είναι υποχρεωτικά κατάλληλα εξοπλισμένες για να συμμετέχουν άμεσα, ή ακόμη περισσότερο να είναι αποκλειστικά υπεύθυνες για τους πολλούς τομείς τους οποίους στο παρελθόν κρατούσαν για τον εαυτό τους.

Η οικονομική μεταρρύθμιση προϋποθέτει ότι θα δοθεί αυξημένη προσοχή, από άποψη δημόσιας πολιτικής, σε ορισμένα έργα. Οι πολίτες και οι καταναλωτές πρέπει να έχουν βελτιωμένη και πιο αποτελεσματική προστασία. Οι κανονιστικές ρυθμίσεις και η νομοθεσία πρέπει να αναπτύσσονται και στη συνέχεια να δοκιμάζονται, όσον αφορά τόσο τα οφέλη τους όσο και το κόστος που συνεπάγονται. Απαιτείται μόνιμη προσπάθεια αναθεώρησης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου επιδιώκοντας την απλούστευση και την αποτελεσματικότητα. Οι καταναλωτές πρέπει επίσης να είναι καλά πληροφορημένοι για τα δικαιώματά τους. Χρειάζονται αποτελεσματικοί και φθινοί μηχανισμοί πληροφόρησης. Υπάρχει ένα πλήθος ζητημάτων κανονιστικής διακυβέρνησης τα οποία θα πρέπει να καλυφθούν ως αποτέλεσμα της οικονομικής μεταρρύθμισης.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΟΥΝ ΠΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΕΣ ΟΙ ΑΓΟΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Η προώθηση των οικονομικών μεταρρυθμίσεων που είναι σχεδιασμένες για να ενοποιήσουν τις αγορές της ΕΕ ήταν ένα βασικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισσαβόνας να καταστεί η ΕΕ «η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο». Το παρόν τμήμα στρέφει την προσοχή του στις επιδόσεις, στην αγορά, των τομέων των υπηρεσιών, όπου περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, στις αγορές αγαθών, στις χρηματοπιστωτικές αγορές, στις δημόσιες προμήθειες, καθώς και την εξέλιξη των κρατικών ενισχύσεων.

1. Η αυξανόμενη σημασία της ενοποίησης των κλάδων των υπηρεσιών στην ΕΕ

Τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας τονίζουν συγκεκριμένα τη σημασία του τομέα των υπηρεσιών, ζητώντας την ανάπτυξη μιας στρατηγικής, πριν από το τέλος του 2000, για την εξάλειψη των υπόλοιπων φραγμών για το ενδοκοινοτικό εμπόριο υπηρεσιών. Αυτό δικαιολογείται από την οικονομική σημασία του τομέα των υπηρεσιών και τις χαμηλές επιδόσεις του τομέα σε σχέση με τις ΗΠΑ: αν το ποσοστό απασχόλησης της ΕΕ στις υπηρεσίες ήταν ίσο με το ποσοστό των ΗΠΑ, η Ευρώπη θα είχε επιπλέον 36 εκατ. θέσεις εργασίας.

Ακόμη και αν οι πάροχοι υπηρεσιών φαίνεται ότι επηρεάζονται από κοινωνικοπολιτιστικούς φραγμούς και φραγμούς σχετικούς με την απόσταση, διάφοροι κανονιστικοί φραγμοί εξακολουθούν να περιορίζουν τους τομείς υπηρεσιών της ΕΕ στα εθνικά σύνορα, τουλάχιστον στον τομέα των υπηρεσιών προς επιχειρήσεις (βλέπε διάγραμμα 8). Μια έρευνα των παρόχων υπηρεσιών σε επιχειρήσεις οι οποίοι ασκούν διασυνοριακές δραστηριότητες

(βλέπε πλαίσιο 4 στο παράρτημα) διαπίστωσε ότι περισσότερο από 47% των επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες σε επιχειρήσεις σε άλλες χώρες της ΕΕ πραγματοποιούν 10% ή λιγότερο του κύκλου εργασιών τους σε αγορές της ΕΕ εκτός από την εγχώρια αγορά τους. Στους περιορισμούς περιλαμβάνεται η ανάγκη εγγραφής σε τοπικά μητρώα, η ανάγκη εκπροσώπησης από τοπικό αντιπρόσωπο ή η ανάγκη απόκτησης συγκεκριμένης νομικής μορφής, καθώς και το κόστος της δημιουργίας ενός τοπικού υποκαταστήματος με τις συνακόλουθες διοικητικές και νομικές διαδικασίες (βλέπε πίνακα 11).

Η επανάσταση στην τεχνολογία των πληροφοριών σημαίνει ότι τα προβλήματα αυτά πρέπει να υπερνικηθούν επείγοντως

Πολλοί πάροχοι υπηρεσιών δεν χρειάζεται πλέον να βρίσκονται, από φυσική άποψη, κοντά στους πελάτες τους. Αυτό αποτελεί πρόκληση για τις παραδοσιακές δομές της αγοράς υπηρεσιών στην Ευρώπη, καθιστώντας δυνητικά τις αγορές υπηρεσιών πολύ πιο ανταγωνιστικές ακόμη και όταν οι αγορές εξακολουθούν να είναι κατακερματισμένες λόγω των κανονιστικών ρυθμίσεων. Η ενοποίηση της εσωτερικής αγοράς υπηρεσιών στην ΕΕ θα εντείνει το βαθμό ανταγωνισμού στις υπηρεσίες γενικά και θα εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις να ανταγωνίζονται οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πιο αποτελεσματικά στις παγκόσμιες αγορές· η αδράνεια είναι απαράδεκτη, αν θέλουμε να επιτευχθεί ο στόχος που είχε διακηρυχθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας.

Ως ανταπόκριση στο αίτημα της Λισσαβόνας, η Επιτροπή καταρτίζει μια στρατηγική για την εξάλειψη των φραγμών για τις υπηρεσίες. Στόχος της είναι να προωθηθεί η εσωτερική αγορά ως φυσική εγχώρια αγορά για όλους τους παρόχους υπηρεσιών στην ΕΕ, αλλά ιδιαίτερα τις ΜΜΕ, καθώς και για τους καταναλωτές, επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να μετακινούνται δια μέσου των συνόρων με την ίδια ευκολία που μετακινούνται στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους και καθιστώντας τις διασυνοριακές αγορές το ίδιο ελκυστικές για τους καταναλωτές με τις αγορές επιτόπου. Η Επιτροπή θα διατυπώσει προτάσεις για το σκοπό αυτό κατά το 2001 και το 2002, ως συνέχεια της στρατηγικής. Πρέπει να καλύπτονται όλοι οι τομείς των υπηρεσιών, πράγμα που σημαίνει την αντικατάσταση της σημερινής αποσπασματικής ή τομεακής προσέγγισης από μια πραγματικά περιεκτική προσέγγιση. Η στρατηγική θα τονίσει την ανάγκη εφαρμογής των θεμελιωδών ελευθεριών της Συνθήκης, και θα χρησιμοποιήσει την αμοιβαία αναγνώριση και το κριτήριο της αναλογικότητας για να εξαλείψει τα αδικαιολόγητα και αντικρουόμενα εθνικά στρώματα νομοθεσίας. Όπου είναι απαραίτητο, θα προωθήσει επίσης την εναρμόνιση για την εξάλειψη των φραγμών. Το κανονιστικό περιβάλλον που καλύπτει τις υπηρεσίες θα πρέπει να καταστεί αρκετά ευέλικτο ώστε να συμβαδίζει με τις μεταβολές της τεχνολογίας των πληροφοριών, και θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα με άλλες κοινοτικές πολιτικές, και ιδιαίτερα την πολιτική του ανταγωνισμού.

2. Οι αγορές μεταποιημένων προϊόντων γενικά είναι ικανοποιητικά ενοποιημένες

Το διασυνοριακό εμπόριο μεταποιημένων προϊόντων αναπτύσσεται ταχύτερα από την ανάπτυξη του ΑΕγχΠ και οι άμεσες επενδύσεις εξωτερικού εξακολουθούν να είναι σημαντικός κινητήρας για την ενοποίηση.

Εν τούτοις, στους μη εναρμονισμένους τομείς, οι τεχνικοί φραγμοί για το ενδοκοινοτικό εμπόριο ενδέχεται να εξακολουθήσουν να αποτελούν πρόβλημα, ιδιαίτερα σε ορισμένες αγορές ...

Ο αριθμός των περιπτώσεων των φερομένων ως παραβιάσεις της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στον τομέα των τροφίμων είναι σχετικά υψηλός (βλέπε πίνακες 14 και 15).

Πολλές από αυτές μπορούν να εξηγηθούν από τη μεγάλη ποικιλία των προϊόντων στον τομέα αυτόν και από τον έντονο κρατικό έλεγχο των εμπορικών ροών ως ανταπόκριση σε νόμιμα αιτήματα των καταναλωτών για ενίσχυση των επιπέδων ασφάλειας των τροφίμων. Εν τούτοις, είναι απαραίτητο να διασφαλισθεί ότι οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης θα είναι δεόντως αιτιολογημένες. Λόγω της ευαισθησίας του εμπορίου στον τομέα αυτόν αφενός, και της οικονομικής του σημασίας αφετέρου, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πολιτική που θα επιδιώκει ικανοποιητικές λύσεις.

Στον εναρμονισμένο τομέα, νέες ενδείξεις δημιουργούν ορισμένες ανησυχίες σχετικά με τον αντίκτυπο των μεταβατικών περιόδων της νομοθεσίας για την αποτελεσματικότητα της Νέας Προσέγγισης όσον αφορά την υπερνίκηση των τεχνικών φραγμών. Αυτοί που απάντησαν σε μια έρευνα σχετικά με τον τομέα των ιατρικών συσκευών εξέφρασαν σαφώς την άποψη ότι έχει καταστεί πολύ ευκολότερο να καλύπτεται η προσφορά σε πολλές αγορές των κρατών μελών, αλλά ότι μια εσωτερική αγορά για ιατρικές συσκευές εξακολουθεί να είναι ατελής (βλέπε πίνακα 16). Αυτό αποδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης των οδηγιών Νέας Προσέγγισης με επικυρωμένα εναρμονισμένα πρότυπα και μια περιοριστική προσέγγιση για τη θέσπιση μακροχρόνιων μεταβατικών περιόδων στις οδηγίες. Αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ορισμένες περιπτώσεις για να αμβλύνουν τον εμπορικό αντίκτυπο της Νέας Προσέγγισης.

3. Οι επιχειρήσεις και οι πολίτες της Ευρώπης πλήρωναν και πληρώνουν ακόμη υψηλές τιμές για το σχετικά χαμηλό βαθμό ενοποίησης στις αγορές χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Οι μεταβολές των κανονιστικών ρυθμίσεων που θεσπίστηκαν κατά τα πρόσφατα έτη, η ανάπτυξη κοινών υποδομών και το ευρύ ενοποίησαν με ταχύ ρυθμό τη μη εγγυημένη χρηματαγορά καθώς και τις αγορές ανταλλαγών (swap) και παραγώγων. Αυτό αποκάλυψε το κόστος που καταβαλλόταν για τη διατήρηση των εθνικά κατακερματισμένων αγορών. Η ρευστότητα αναδιανεμήθηκε σε όλη τη ζώνη ευρώ, ενισχύοντας τη διασυννοριακή δραστηριότητα και μειώνοντας τις διαφορές των τιμών.

... πρέπει να καταβληθεί περισσότερη προσπάθεια για την προώθηση της ενοποίησης ...

Εν τούτοις, δεν είναι όλες οι αγορές ενοποιημένες όπως οι χρηματαγορές. Η φαινόμενη έλλειψη ενοποίησης στις άλλες αγορές αντικατοπτρίζεται στην έντονη εγχώρια μεροληψία των χαρτοφυλακίων. Για να είναι σε θέση οι επενδυτές και οι εταιρείες να επωφεληθούν πλήρως από την ισχυρή ανάπτυξη αυτών των αγορών, είναι επείγον να πραγματοποιηθούν ορισμένες αλλαγές, και συγκεκριμένα:

- **Η δημιουργία πανευρωπαϊκών συστημάτων συμψηφισμού και διακανονισμού.** Αυτό θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη ισότητα μεταξύ των διασυννοριακών ενδοευρωπαϊκών και των εγχωρίων συναλλαγών και θα συμβάλει στη σημαντική αύξηση της αποτελεσματικότητας ως προς το κόστος. Η απουσία ενός τέτοιου συστήματος στο επίπεδο των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων αξιών εξηγεί κατά ένα μέρος το σχετικά χαμηλό βαθμό αλλοδαπής συμμετοχής στα εγχώρια χρηματιστήρια αξιών.
- **Εξάλειψη των περιττών περιορισμών για τους θεσμικούς επενδυτές.** Η σημασία των θεσμικών επενδυτών όσον αφορά τη διαχείριση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων σε όλο τον κόσμο αυξάνεται: προσφέρουν στους καταναλωτές τη δυνατότητα πιο διαφοροποιημένων χαρτοφυλακίων και εξοικονομήσεων λόγω συγκέντρωσης των επενδύσεων. Εν τούτοις, η ευρωπαϊκή αγορά θεσμικών επενδυτών εξακολουθεί να είναι μάλλον κατακερματισμένη και η ανάπτυξή της υπαγορεύεται από την εθνική νομοθεσία. Το αποτέλεσμα είναι ότι η αγορά αυτή είναι περίπου το ήμισυ της αγοράς των ΗΠΑ

(βλέπε διάγραμμα 13). Λαμβάνονται νέα μέτρα και αναπροσαρμόζονται τα υπάρχοντα μέτρα για να προωθηθεί μια πραγματικά Ενιαία Αγορά για θεσμικούς επενδυτές: η πρόσφατη πρόταση της Επιτροπής για τα συνταξιοδοτικά ταμεία αποσκοπεί στην ανάπτυξη μιας πανευρωπαϊκής αγοράς, το μέγεθος της οποίας σήμερα είναι € 2.300 δισ. αναμένεται ότι θα αυξηθεί σε € 3.500 δισ. μέχρι το 2005, λόγω κυρίως της γήρανσης του πληθυσμού της Ευρώπης. Στα άλλα μέτρα περιλαμβάνεται η τροποποίηση δύο προτάσεων στο σημαντικό τομέα των επενδυτικών ταμείων (αγορά ύψους € 2.930 δισ.) αυτό θα επεκτείνει τόσο το φάσμα των περιουσιακών στοιχείων όσο και την γεωγραφική κάλυψη (με τη θέσπιση ενός Ενιαίου Ευρωπαϊκού Διαβατηρίου) όπου θα μπορούν να επενδύουν τα επενδυτικά ταμεία.

- **Οι επενδυτές έχουν μια αυξανόμενη ανάγκη για αξιόπιστη χρηματοπιστωτική πληροφόρηση.** Στις πανευρωπαϊκές αγορές ιδιωτικών ομολογιών, έχει αυξηθεί η κλίμακα και η συχνότητα των εκδόσεων (βλέπε πίνακα 17) και η αναζήτηση υψηλότερων αποδόσεων έχει ανοίξει στην αγορά για εταιρείες που δεν βρίσκονται σε επίπεδο επενδύσεων (BBB). Ο αριθμός των ευρωπαϊκών εταιρειών που έχουν συγκρίσιμη διεθνώς κατάταξη ή δημοσιεύουν ισολογισμούς σύμφωνα με τα πρότυπα του IAS εξακολουθεί να είναι μάλλον χαμηλός, σε σύγκριση με τις ΗΠΑ. Εντούτοις, η διαθεσιμότητα μιας συγκρίσιμης διεθνώς πληροφόρησης θα ενισχύσει την ασφάλεια και την προσπελασιμότητα των αγορών αυτών. Η Επιτροπή έχει ήδη εκδώσει μια ανακοίνωση για τις εισηγμένες εταιρείες να δημοσιεύουν ισολογισμούς σύμφωνα με τα πρότυπα του IAS⁴.
- **Το κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να αναδιαμορφωθεί για να καλύψει τις απαιτήσεις του σημερινού χρηματοπιστωτικού πλαισίου.** Λόγω της διεθνοποίησης των αγορών, της αύξησης του αριθμού των λιανικών συμμετεχόντων, του αυξανόμενου μεριδίου της αγοράς των εταιρειών που βρίσκονται κάτω από επίπεδο BBB, της μεταβολής της στάσης όσον αφορά τους κινδύνους, της μεγαλύτερης σημασίας του χρηματιστηρίου και της πιθανώς υψηλότερης πτητικότητας, απαιτείται ενημέρωση του κανονιστικού πλαισίου, όπως αναφέρεται στην έκθεση του Κάρντιφ του προηγούμενου έτους.

Η Έκθεση Εφαρμογής του ΠΔΧΥ επεσήμανε νέες βασικές προτεραιότητες και δράσεις πολιτικής. Η Ενδιάμεση Έκθεση της ομάδας Lamfalussy για την «κανονιστική ρύθμιση των ευρωπαϊκών αγορών κινητών αξιών» προσυπογράφει αυτές τις προτεραιότητες και υποστηρίζει ότι θα πρέπει να καταβληθούν περισσότερες πολιτικές προσπάθειες για να επιταχυνθεί η διαδικασία έτσι ώστε να μην υπάρξει καθυστέρηση σε σχέση με τις εξελίξεις της αγοράς. Επομένως, επείγει η εφαρμογή των μέτρων του ΠΔΧΥ.

4. Έχει επιτευχθεί πρόοδος όσον αφορά την αύξηση της διαφάνειας των αγορών δημοσίων προμηθειών

Η ανάγκη να εξασφαλιστεί η καλύτερη λειτουργία των αγορών δημόσιων προμηθειών αναφερόταν εμμέσως σε δύο συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας – την έκφραση της ανάγκης για ολοκλήρωση των εργασιών για την ενημέρωση των κανόνων για τις δημόσιες προμήθειες, με ιδιαίτερη έμφαση στη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στην αγορά, και την έκφραση της ανάγκης για πρόοδο όσον αφορά την εξάλειψη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Είναι ιδιαίτερα σημαντική η επιτυχής αύξηση του πραγματικού οικονομικού αντικτύπου των αποτελεσματικών και ανταγωνιστικών αγορών δημοσίων

⁴ COM (2000) 359 τελικό με θέμα Στρατηγική χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της ΕΕ:η μελλοντική πορεία

προμηθειών, δεδομένων των σημερινών προσπαθειών για βελτίωση της ποιότητας και της βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών.

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο αναμένεται ότι θα αυξήσει τα ήδη υψηλά επίπεδα διαφάνειας στις αγορές δημοσίων προμηθειών, καθιστώντας τις πιο ανταγωνιστικές (βλέπε πίνακα 18 και διάγραμμα 15). Ο οικονομικός αντίκτυπος της νέας προτεινόμενης οδηγίας θα μπορούσε να αυξηθεί με την εφαρμογή πρακτικών μέτρων για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής εισόδου σε αγορές δημοσίων προμηθειών (βλέπε διάγραμμα 16). Οι προηγμένες τεχνολογίες μπορούν να συντελέσουν στην αύξηση του οικονομικού αντικτύπου του ανταγωνισμού στις αγορές δημοσίων προμηθειών, παρέχοντας ευκολότερη πρόσβαση σε περισσότερες επιχειρήσεις, ιδιαίτερα ΜΜΕ, από περισσότερες χώρες. Δεδομένων των δυνητικών διασυνοριακών αποτελεσμάτων, η επέκταση της χρήσης νέων τεχνολογιών των πληροφοριών μπορεί να απαιτεί δράσεις σε επίπεδο Κοινότητας αλλά, τηρώντας πλήρως την αρχή της επικουρικότητας, θα πρέπει πρώτα να διερευνηθούν οι εθνικές εναλλακτικές λύσεις. Το νομοθετικό πλαίσιο περιλαμβάνει διάφορες διατάξεις για την ενθάρρυνση της χρήσης νέων τεχνολογιών στις προμήθειες.

5. Χάρη στις μεταρρυθμίσεις των κανονιστικών ρυθμίσεων, έχει επιτευχθεί κάποια πρόοδος στις επιδόσεις της αγοράς στους τομείς της κοινής ωφέλειας και των βιομηχανιών του δικτύου

Οι τιμές μειώνονται, η ποιότητα βελτιώνεται και η αποτελεσματικότητα αυξάνεται. Η εισαγωγή του ανταγωνισμού έδωσε ώθηση στην καινοτομία και στις οργανωτικές αλλαγές, έχοντας ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της παραγωγικότητας σε πολλούς από αυτούς τους τομείς. Επομένως, δεν υπάρχει λόγος να καθυστερεί περισσότερο το άνοιγμα στον ανταγωνισμό των τομέων των ταχυδρομείων, της ενέργειας, των μεταφορών και των επικοινωνιών, με την προϋπόθεση ότι θα ληφθούν πλήρως υπόψη τα συμφέροντα των καταναλωτών. Στη διαδικασία αυτή, η Επιτροπή θα διατηρήσει την προσέγγιση βήμα προς βήμα με βάση την αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων και τις διαβουλεύσεις με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση για τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Γι' αυτό απαιτείται μια πιο εντατική χρήση των εργαλείων αξιολόγησης για να αξιολογείται η λειτουργία, οι επιδόσεις και η ανταγωνιστικότητα των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, έτσι ώστε οι κανονιστικές ρυθμίσεις να μπορούν να προσαρμόζονται συμβαδίζοντας με τις τεχνολογικές μεταβολές (πράγμα που αυξάνει τις διασυνοριακές δυνατότητες παροχής υπηρεσιών στην Εσωτερική Αγορά), τις νέες ανάγκες των καταναλωτών και τις νέες απαιτήσεις δημοσίου συμφέροντος.

Η περαιτέρω ελευθέρωση θα πρέπει να λάβει προσεκτικά υπόψη τα διδάγματα από την πρόσφατη εμπειρία σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις. Πιο συγκεκριμένα, το κανονιστικό πλαίσιο πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένο. Στους κλάδους κοινής ωφέλειας, όπως το καύσιμο αέριο και η ηλεκτρική ενέργεια και οι σιδηρόδρομοι, τα σημαντικά πάγια κόστη περιορίζουν τα περιθώρια ανταγωνισμού, δημιουργώντας σημαντικό κίνδυνο δυσλειτουργίας της αγοράς. Στους αερολιμένες, για παράδειγμα, η συσσώρευση χρόνου αερολιμένα από τους δεσπόζοντες τοπικούς αερομεταφορείς μπορεί να περιορίζει τις μειώσεις των ναύλων (βλέπε πίνακες 19 και 20). Λόγω των κινδύνων αυτών, απαιτείται προσεκτικός επαναπροσδιορισμός κανονιστικού πλαισίου.

Η επιταχυνόμενη δραστηριότητα συγχωνεύσεων και εξαγωγών κατά τα δύο τελευταία έτη προκάλεσε σημαντική συγκέντρωση στις βιομηχανίες του δικτύου, και ο αντίκτυπος του γεγονότος αυτού για τον ανταγωνισμό πρέπει να παρακολουθείται προσεκτικά. Ένα μεγάλο μέρος της δραστηριότητας αυτής ήταν καθαρά εγχώριο, πράγμα που μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ανησυχίες, γιατί η αύξηση της συγκέντρωσης στην αγορά μπορεί να μειώσει το

θετικό οικονομικό αντίκτυπο του ανοίγματος των τομέων αυτών στον ανταγωνισμό. Στον τομέα της ενέργειας, που σήμερα εισέρχεται σε μια αποφασιστική φάση της διαδικασίας του ανοίγματος στον ανταγωνισμό, το ύψος των σχετικών εγχωρίων πράξεων το 1999 ήταν διπλάσιο από του 1995 (βλέπε διαγράμματα 17 και 18).

Η οικονομική μεταρρύθμιση στους τομείς της ενέργειας, των ταχυδρομικών υπηρεσιών και των μεταφορών επιταχύνεται, όπως ζητήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή υπέβαλε το Μάιο προτάσεις για τον ταχυδρομικό τομέα [COM(2000)319]. Λόγω των εξελίξεων της αγοράς, αποκτά κρίσιμη σημασία το περαιτέρω άνοιγμα των ταχυδρομικών υπηρεσιών στον ανταγωνισμό. Η τρέχουσα οδηγία προβλέπει άνοιγμα μόνο του 3% των εσόδων των παρόχων καθολικής υπηρεσίας αλλά, εν τούτοις, ένα κράτος μέλος δεν την έχει μεταφέρει πλήρως και τέσσερα άλλα αντιμετωπίζουν διαδικασίες λόγω παράβασης για μη συμμόρφωση, μια καθόλου ικανοποιητική κατάσταση. Το περαιτέρω άνοιγμα κατά 20% μέχρι το 2003, όπως προβλέπεται από τη νέα προτεινόμενη οδηγία, είναι ένας λογικός και φρόνιμος στόχος. Η Επιτροπή υπέβαλε τον Ιούλιο προτάσεις για υπηρεσίες προς το κοινό στις δημόσιες συγκοινωνίες [COM (2000) 7] και θα υποβάλει σύντομα νέες προτάσεις για το περαιτέρω άνοιγμα των αγορών ενέργειας και μεταφορών.

Για να καταστούν πιο αποτελεσματικές, οι αγορές της ΕΕ για βιομηχανίες δικτύου θα πρέπει να ενοποιηθούν περαιτέρω, ιδιαίτερα στον τομέα της ενέργειας, όπως τονίστηκε στην έκθεση του προηγούμενου έτους, παρά τις αναμφίβολες δυσκολίες. Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα των σιδηροδρόμων θα πρέπει επίσης να συνεχίσουν την ενοποίηση, παρά τις τεχνικές δυσκολίες. Σε άλλους τομείς όπου οι τεχνικές δυσκολίες δεν αποτελούν εμπόδιο, θα πρέπει οπωσδήποτε να προωθηθεί η περαιτέρω ενοποίηση. Για παράδειγμα, στις κινητές τηλεπικοινωνίες, οι διαφορές στα διεθνή τέλη περί αγωγής δεν είναι συνεπείς με την πλήρως ενοποιημένη αγορά και την ανταγωνιστική συμπεριφορά στην αγορά.

6. Μείωση του στρεβλωτικού αντικτύπου των κρατικών ενισχύσεων

Οι κρατικές ενισχύσεις συνεχίζουν γενικά να μειώνονται (βλέπε διάγραμμα 19). Για το σύνολο της ΕΕ, οι ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία μειώθηκαν από 2,3% του ΑΕγχΠ σε 2,0% μεταξύ 1997 και 1998. Τα προκαταρκτικά στοιχεία για το 1999 φαίνεται ότι επιβεβαιώνουν τη συνέχιση της πτωτικής τάσης των συνολικών επιπέδων των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στον μεταποιητικό τομέα στην ΕΕ. Εν τούτοις, το ποσοστό των τομεακών ενισχύσεων, που είναι οι ενισχύσεις που προκαλούν τη μεγαλύτερη στρέβλωση, εξακολουθεί να είναι υπερβολικά υψηλό (βλέπε διάγραμμα 21), αν και φαίνεται επίσης ότι το μερίδιο των ενισχύσεων που χορηγούνται σε συγκεκριμένους μεταποιητικούς τομείς μειώθηκε το 1999. Εντούτοις, αν και οι συνολικές «κατά περίπτωση» (ad hoc) τομεακές ενισχύσεις, που αποτελούν ίσως το χειρότερο τύπο τομεακών ενισχύσεων, έχουν μειωθεί δραματικά, σημείωσαν μεγάλη αύξηση όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες – τριπλασιάστηκαν από το 1993 (βλέπε διάγραμμα 24). Είναι σαφές ότι οι ενισχύσεις για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες θα πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά, και τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να ελέγξουν αυτή την ανοδική τάση.

Η συνολική εξέλιξη των κρατικών ενισχύσεων μπορεί να είναι θετική, υπάρχουν όμως βάσιμοι λόγοι να βελτιωθεί η παρακολούθηση των στρεβλωτικών αποτελεσμάτων τους και η αξιολόγηση των επιπτώσεών τους. Η θέσπιση, εκ μέρους της Επιτροπής, ενός πίνακα επιδόσεων για τις κρατικές ενισχύσεις και ενός μητρώου μπορεί να είναι χρήσιμα μέσα για το σκοπό αυτό. Όπως φαίνεται από τις ενδείξεις, οι χώρες με υψηλά επίπεδα ενισχύσεων έχουν επίσης υψηλό επίπεδο κανονιστικών ρυθμίσεων, έτσι ώστε οι ήδη στρεβλωμένες αγορές να στρεβλώνονται ακόμη περισσότερο (βλέπε διάγραμμα 25). Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο που χρειάζεται περισσότερη προσοχή. Για τη διαδικασία οικονομικής

μεταρρύθμισης, έχει ουσιαστική σημασία να γνωρίζουμε αν αντιμετωπίζουμε κράτη μέλη που συσσωρεύουν τόσο κανονιστικές ρυθμίσεις όσο και επιδοτήσεις, ή αν διαφορετικά κράτη μέλη χρησιμοποιούν διαφορετικά μέσα πολιτικής που έχουν αντίκτυπο στις αγορές. Επομένως, είναι απαραίτητη περισσότερη ανάλυση εις βάθος του συνδυασμένου αντικτύπου των κρατικών ενισχύσεων και του κανονιστικού φόρτου, για να εντοπιστούν οι τομείς και οι χώρες όπου υπάρχει πιο επείγουσα ανάγκη οικονομικών μεταρρυθμίσεων.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, διακόπηκε η διαδικασία προσέγγισης της Ευρώπης προς τις ΗΠΑ από άποψη βιοτικού επιπέδου και το χάσμα της ανταγωνιστικότητας διευρύνεται σήμερα. Αυτό το ανέφερε πρόσφατα η Επιτροπή [SEC(2000)1823]. Για δεκαετίες, η ΕΕ πλησίαζε τους κύριους ανταγωνιστές της, αυτό όμως σταμάτησε και φαίνεται ακόμη ότι έχει αντιστραφεί. Η Ευρώπη πρέπει να βελτιώσει θεμελιωδώς την ικανότητά της για δημιουργία, καινοτομία και αλλαγή. Το κύριο πρόβλημα φαίνεται ότι είναι η έλλειψη δυναμισμού και ευελιξίας, και η μεγάλη αντίδραση για τις διαρθρωτικές αλλαγές: χάνεται υπερβολικός χρόνος μέχρι τη θέσπιση και την πλήρη αξιοποίηση των απαραίτητων αλλαγών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να καταβάλει πολλές ακόμη προσπάθειες για τη δημιουργία του σωστού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που θα έχει περιορισμένο κανονιστικό φόρτο, βελτιωμένες συνθήκες χρηματοδότησης, ιδιαίτερα για νέες επιχειρήσεις, σύγχρονο και απλουστευμένο φορολογικό περιβάλλον και γόνιμο κλίμα για την καινοτομία.

1. ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΣΥΝΕΧΙΣΑΝ ΝΑ ΒΕΛΤΙΩΝΟΥΝ ΤΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥΣ, ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΟΜΩΣ ΑΚΟΜΗ ΠΟΛΛΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ...

Έχουν θεσπιστεί σημαντικά μέτρα για τη μείωση του διοικητικού φόρτου των εταιρειών. Τα περισσότερα αφορούν την ηλεκτρονική πρόσβαση των επιχειρήσεων σε διοικητικές πληροφορίες και απαιτήσεις, την καθιέρωση ενιαίων σημείων εισόδου (one-stop shops) ή ενιαίων σημείων επαφής για διοικητικές διαδικασίες, και την ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης μικρών επιχειρήσεων (βλέπε πίνακα 21). Χρειάζονται καλύτεροι δείκτες για την παρακολούθηση των μεταβολών του κανονιστικού περιβάλλοντος.

Εν τούτοις, οι πρόσφατες ενδείξεις εξακολουθούν να τονίζουν τους τρόπους με τους οποίους η Ευρώπη υστερεί σε σχέση με τους κύριους ανταγωνιστές της όσον αφορά τα κόστη και τις διαδικασίες που συνδέονται με την ίδρυση επιχειρήσεων (βλέπε διάγραμμα 24 και πίνακα 22). Επομένως, τα μέτρα που έχουν ήδη λάβει τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχυθούν και οι εθνικές πρωτοβουλίες θα πρέπει να βρουν τη θέση τους σε ένα συνεκτικό πλαίσιο κοινοτικής πολιτικής και να εξασφαλίσουν συνέργεια με αυτό.

Χρειάζεται μια πιο συνεκτική, καλύτερα συντονισμένη προσέγγιση σε όλη την ΕΕ για την απλούστευση ...

Αυτό αποτελεί αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας, που θεωρείται ουσιαστικής σημασίας στοιχείο για να υπάρξει ανταπόκριση στις νέες προκλήσεις που τίθενται από την παγκοσμιοποίηση και τις ταχύρυθμα εξελισσόμενες τεχνολογίες και αγορές. Ως ανταπόκριση, θα θεσπιστεί το 2001 μια στρατηγική της Επιτροπής για τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου, που θα συγκεντρώνει, θα εξορθολογίζει και θα προωθεί τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες. Πρώτα θα παρουσιαστεί μια αξιολόγηση των υπαρχουσών πρωτοβουλιών, μαζί με μια συνοπτική παρουσίαση της προσέγγισης της Επιτροπής. Η ίδια η στρατηγική, που θα θεσπιστεί πριν από το τέλος του 2001, θα παρουσιάσει στη συνέχεια ένα

σαφές πρόγραμμα δράσης που θα βασίζεται, μεταξύ άλλων, στην ανάλυση που θα περιλαμβάνεται στην επικείμενη Λευκή Βίβλο για τη Διακυβέρνηση. Θα αξιολογήσει την καταλληλότητα εναλλακτικών προσεγγίσεων για τις κανονιστικές ρυθμίσεις και νέων μορφών συνεργασίας σε θέματα πολιτικής, με σκοπό την προώθηση νέων μορφών εταιρικής σχέσης μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης. Θα τονίσει επίσης την ανάγκη διασφάλισης της προστασίας των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των πολιτών. Θα καλυφθεί επίσης η ποιότητα και η συνεκτικότητα των κανονιστικών ρυθμίσεων σε κοινοτικό και σε εθνικό επίπεδο. Οι νομοθετικές πρωτοβουλίες θα συνοδεύονται από κατάλληλες αξιολογήσεις του αντικτύπου των κανονιστικών ρυθμίσεων.

2. ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ...

Η πρόσβαση στην κατάλληλη μορφή χρηματοδότησης, την κατάλληλη στιγμή, σε όλη τη διάρκεια ζωής μιας επιχείρησης έχει ουσιαστική σημασία για να μπορούν οι επιχειρηματίες να κάνουν τις φιλοδοξίες τους πραγματικότητα. Οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ εξακολουθούν να θεωρούν ότι η πρόσβαση σε χρηματοδότηση είναι ένα πρόβλημα που περιορίζει το αναπτυξιακό δυναμικό τους.

Οι εξελίξεις στην αγορά είναι ενθαρρυντικές ...

Η ευρωπαϊκή αγορά ιδιωτικού μετοχικού κεφαλαίου (κεφάλαιο που παρέχεται σε εταιρείες που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, όπου περιλαμβάνεται το επιχειρηματικό κεφάλαιο και οι εξαγορές επιχειρήσεων) ήταν, γενικά, ελάχιστα ανεπτυγμένο μέχρι σήμερα σε σύγκριση με την αγορά των ΗΠΑ, ιδιαίτερα συγκεντρωμένο στο Ηνωμένο Βασίλειο και κατευθυνόμενο κυρίως προς την κατεύθυνση των εξαγορών παρά προς τη χρηματοδότηση κεφαλαίου αρχικής ώθησης και εκκίνησης. Η ύπαρξη ενός χρηματιστηρίου αξιών με σωστή λειτουργία, που θα ενθαρρύνει τις αρχικές εκδόσεις μετοχών, είναι κρίσιμης σημασίας στοιχείο για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού κεφαλαίου και θα πρέπει επομένως να προωθηθεί. Όμως, η κατάσταση αλλάζει:

- Το 1999, οι επενδύσεις σε ιδιωτικό μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκαν κατά 74% (βλέπε διάγραμμα 27) και το κεφάλαιο που διατέθηκε για επενδύσεις σε κεφάλαιο εκκίνησης διπλασιάστηκε. Εν τούτοις, οι επενδύσεις σε πρώιμα στάδια επιχειρήσεων εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν μόνο 27% των συνολικών κεφαλαίων που επενδύονται σε νεοεισαχθείσες εταιρίες ή περίπου 12% του συνολικού ευρωπαϊκού ιδιωτικού μετοχικού κεφαλαίου. Το 1999, 42% του επιχειρηματικού κεφαλαίου επενδύθηκε σε εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, από τα οποία το ήμισυ σχεδόν στα πρώιμα στάδια.
- Το 1999, ένας αυξανόμενος όγκος επιχειρηματικού κεφαλαίου συγκεντρώθηκε σε χώρες της ΕΕ εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, πράγμα που συντέλεσε στην ύπαρξη μιας πιο ισορροπημένης αγοράς. Εν τούτοις, οι επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου εξακολουθούν να είναι μάλλον χαμηλές από άποψη ΑΕγχΠ (λιγότερο από 0,1% του ΑΕγχΠ) στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, τη Δανία, την Αυστρία και την Ιταλία.
- Στα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ, θεσπίστηκαν πρόσφατα μέτρα για τη βελτίωση του κανονιστικού και φορολογικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων που βρίσκονται σε φάση εκκίνησης, αναγνωρίζοντας τη σημασία τους για την οικονομία και τα ειδικά προβλήματα χρηματοδότησης αυτών των εταιρειών. Εν

τούτοις, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε τα μέτρα για υποστήριξη του επιχειρηματικού κεφαλαίου να μην στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στην Εσωτερική Αγορά.

- Η στρατηγική της Επιτροπής για την τόνωση της ανάπτυξης μιας πραγματικής αγοράς επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι ενσωματωμένη στο σχέδιο δράσης για τα επιχειρηματικά κεφάλαια (ΣΔΕΚ) του 1998. Στο πλαίσιο αυτό, εκδόθηκε η έκθεση προόδου για το ΣΔΕΚ (COM (2000) 658), όπου ορίζονται προτεραιότητες για δράση για να εξασφαλιστεί η εφαρμογή του ΣΔΕΚ μέχρι την προθεσμία του 2003 που είχε οριστεί από το Ειδικό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας. Αναγνωρίζοντας ότι η δημόσια χρηματοδότηση μπορεί να διαδραματίσει κάποιο ρόλο στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών της αγοράς, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης ένα έγγραφο για την αναθεώρηση των χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας, προτείνοντας μέτρα για τη βελτίωση της συνεκτικότητας της ΕΤΕπ, του ΕΤΕ και άλλων κοινοτικών πηγών χρηματοδότησης.

Οι εξελίξεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές, επειδή εμφανίστηκαν σε ένα πλαίσιο μείωσης του κόστους των εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης. Οι συνθήκες **δανειακής χρηματοδότησης** βελτιώθηκαν ουσιαστικά ως αποτέλεσμα της ΟΝΕ, της φορολογικής ενοποίησης και των αλλαγών στις χρηματοπιστωτικές αγορές (βλέπε πίνακα 23). Το κόστος του χρέους μειώθηκε σε όλες τις χώρες για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία και ιδιαίτερα στην Ισπανία. Το κόστος της χρηματοδότησης επέτρεψε στις επιχειρήσεις να εξοικονομήσουν μέχρι € 55.716 σε πληρωμές τόκων ετησίως ανά εκατομμύριο ευρώ που δανείζονται. Η φθηνότερη δανειακή χρηματοδότηση επέτρεψε στις επιχειρήσεις να βελτιώσουν την οικονομική αποδοτικότητά τους σε σχέση με τα επίπεδα του 1993. Τα αποτελέσματα αυτά επιβεβαιώνουν ότι υπάρχει ουσιαστική πρόοδος όσον αφορά τη βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης, ως αποτέλεσμα του συνδυασμένου αντικτύπου των μακροοικονομικών και μικροοικονομικών πολιτικών.

Οι επιχειρήσεις χρειάζονται το κατάλληλο περιβάλλον για να καινοτομούν ...

Τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης συνδέονται στενά με τη σχετικά βραδυκίνητη και συγκριτικά ανεπαρκή ικανότητά της για καινοτομία. Εκτός από τις ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης, για την καινοτομία χρειάζεται επίσης ανταγωνιστικό περιβάλλον, χωρίς περιττό κανονιστικό φόρτο και με ένα κατάλληλο σύστημα οικονομικών κινήτρων για να ενθαρρύνονται οι επιχειρήσεις να καινοτομούν. Η έκδοση του κανονισμού για το Κοινοτικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας⁵ με βάση την πρόσφατη πρόταση θα βοηθήσει γι' αυτό το σκοπό. Χρήσιμες επίσης θα είναι άλλες εξελίξεις όσον αφορά τα ΔΠΙ σχετικά με νέες τεχνολογίες.

... και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της Νέας Οικονομίας.

Η ανάπτυξη της Νέας Οικονομίας προσφέρει στους καταναλωτές και τις μικρές επιχειρήσεις πολλές ευκαιρίες άνευ προηγουμένου – εξοικονόμηση κόστους, νέα και πιο ευέλικτη οργάνωση της εργασίας, βελτιωμένες διαδικασίες και νέες, επεκτεινόμενες αγορές. Το ηλεκτρονικό εμπόριο μεταξύ επιχειρήσεων, που παρουσιάζει εκρηκτική ανάπτυξη, έχει υπερβεί την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου από επιχειρήσεις προς καταναλωτές, το οποίο υστερεί αρκετά σε σχέση με το δυνητικό επίπεδό του, αν λάβουμε ως κριτήριο τις

⁵ COM(2000) 412 Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για το Κοινοτικό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας.

ΗΠΑ. Για τις ΜΜΕ, το ηλεκτρονικό εμπόριο μεταξύ επιχειρήσεων θα επιταχύνει τις διαδικασίες, θα βελτιώσει την ποιότητα και θα εξασφαλίσει καλύτερη εξυπηρέτηση. Αυτό θα πρέπει να ενθαρρύνει την καινοτομία.

Το σχετικό μερίδιο του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ επιχειρήσεων σε σχέση με το ηλεκτρονικό εμπόριο από επιχειρήσεις προς καταναλωτές εκτιμάται ότι θα αυξηθεί από 80% το 2000 σε 90% το 2003. Η διείσδυση του ηλεκτρονικού εμπορίου από επιχειρήσεις προς καταναλωτές είναι μόνο 0,2% των λιανικών πωλήσεων στην Ευρώπη, σε σύγκριση με 0,7% στις ΗΠΑ.

Η πρόκληση για τις ΜΜΕ είναι να προχωρήσουν πέρα από τη φάση της μάθησης και να εφαρμόσουν στην πράξη τις γνώσεις τους σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο. Για τους διαμορφωτές πολιτικής, η πραγματική πρόκληση είναι να προετοιμάσουν τις ΜΜΕ για τον ανταγωνισμό τις παγκόσμιες ηλεκτρονικές συναλλαγές. Όσον αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο από επιχειρήσεις προς καταναλωτές, ο πολύπλοκος χαρακτήρας των κανονιστικών ρυθμίσεων φαίνεται ότι παρεμποδίζει την ανάπτυξή του και πρέπει επομένως να αντιμετωπιστεί. Για το ηλεκτρονικό εμπόριο από επιχειρήσεις προς καταναλωτές, η πρόκληση είναι να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

Από το προηγούμενο έτος, αναλήφθηκαν αρκετές πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις αυτές· σε αυτές περιλαμβάνεται η έναρξη της πρωτοβουλίας eEurope και το Πρόγραμμα Δράσης eEurope 2002, καθώς και η έκδοση, από την Επιτροπή, μιας δέσμης νομοθεσίας για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στις αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών της ΕΕ και την προσαρμογή των υπαρχουσών κανονιστικών ρυθμίσεων στις απαιτήσεις της κοινωνίας των πληροφοριών. Προτάθηκε ένα κανονισμός για πλήρη αποδέσμευση του τοπικού βρόχου, που θα συμβάλει στην περαιτέρω μείωση του κόστους της πρόσβασης στο Διαδίκτυο. Επιπλέον, η τελική έκδοση, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της οδηγίας για το νομικό πλαίσιο για το ηλεκτρονικό εμπόριο εντάσσει τους παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών στην Εσωτερική Αγορά.

Πρέπει να καταβληθεί πρόοδος όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό και την απλούστευση του φορολογικού περιβάλλοντος.

Οι σημερινές διατάξεις περί ΦΠΑ έχουν ορισμένα μειονεκτήματα: - είναι πολύπλοκες, ευπαθείς σε απάτες και απηρχαιωμένες. Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες που συνδέονται με τις υποχρεώσεις ΦΠΑ στα διάφορα κράτη μέλη. Υπάρχει σαφής ανάγκη βελτίωσης του συστήματος ΦΠΑ έτσι ώστε να εκσυγχρονιστεί και να διασφαλιστεί ότι ενθαρρύνει τις νόμιμες εμπορικές αλλαγές στην Εσωτερική Αγορά, μειώνοντας τα περιθώρια απάτης. Στην ανακοίνωσή της για την παρουσίαση μιας νέας στρατηγικής για τον ΦΠΑ⁶, η Επιτροπή πρότεινε μια βιώσιμη στρατηγική με τέσσερις κύριους στόχους: απλούστευση και εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων κανόνων, πιο ομοιόμορφη εφαρμογή των σημερινών συστημάτων και στενότερη διοικητική συνεργασία. Τα αποτελέσματα αυτής της νέας προσέγγισης είναι πολύ ενθαρρυντικά.

Ως συμπέρασμα, για την τόνωση της επιχειρηματικότητας απαιτείται, περισσότερο από ποτέ, η προσοχή των διαμορφωτών πολιτικής, ...

Ιδιαίτερα εφόσον η παγκοσμιοποίηση και οι ταχύρρυθμα εξελισσόμενες τεχνολογίες και αγορές θέτουν νέες και πολύπλοκες προκλήσεις τόσο για τους αρμόδιους για τις κανονιστικές

⁶ COM(2000) 348 της 7ης Ιουνίου 2000 «Στρατηγική που αποβλέπει στη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος ΦΠΑ στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς».

ρυθμίσεις όσο και για τις επιχειρήσεις. Οι δράσεις προτεραιότητας θα πρέπει να εστιάζονται στα εξής:

- **Ενθάρρυνση της δημιουργίας και της ανάπτυξης μικρών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο με την γρήγορη μετάβαση προς την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.** Ο βασικός στόχος πρέπει να είναι η μεγιστοποίηση της χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος. Θα πρέπει επίσης να επιτραπεί στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν ψηφιακές υπογραφές στις συναλλαγές τους με τη δημόσια διοίκηση.
- **Έναρξη και εφαρμογή συντονισμένης δράσης για τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ.** Το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να αξιολογήσει διαφορετικές επιλογές όσον αφορά τις κανονιστικές ρυθμίσεις και να προωθήσει μια πιο συστηματική ανάλυση του συνολικού αντικτύπου των νέων κανονιστικών ρυθμίσεων. Η απλούστευση του υπάρχοντος κανονιστικού πλαισίου θα πρέπει επίσης να αποτελεί βασική προτεραιότητα. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει τη στρατηγική της το 2001.
- **Εξασφάλιση υψηλού επιπέδου συνεκτικότητας και συντονισμού μεταξύ των εθνικών και των κοινοτικών προσπαθειών** για τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου, εξασφαλίζοντας κυρίως τη σωστή επιβολή της κοινοτικής νομοθεσίας. Αυτό μπορεί να είναι ένα από τα κύρια έργα που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν στην άσκηση διακυβέρνησης από οικονομική άποψη.
- **Διευκόλυνση της ταχύτερης πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις μικρές επιχειρήσεις,** με την ανάπτυξη, συγκεκριμένα, μιας πραγματικής αγοράς επιχειρηματικού κεφαλαίου. Οι οδηγίες για την προληπτική εποπτεία των επικουρικών συνταξιοδοτικών ταμείων, τους ΟΣΕΚΑ, τα ενημερωτικά δελτία και την ανακοίνωση σχετικά με τη λογιστική στρατηγική της ΕΕ είναι σημαντικές για το σκοπό αυτό. Η επέκταση της δυναμικότητας των προγραμμάτων εγγύησης σε όλα τα επίπεδα θα διευκολύνει επίσης πολύ τις ΜΜΕ να εξασφαλίζουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση.
- **Επιτάχυνση του μετασχηματισμού της Ευρώπης σε μια κοινωνία των πληροφοριών,** έτσι ώστε οι καταναλωτές να έχουν την ίδια εμπιστοσύνη αγοράζοντας στην ηλεκτρονική αγορά όπως και αγοράζοντας στη συμβατική αγορά και έτσι ώστε οι ΜΜΕ να κατανοήσουν πλήρως όλες τις ευκαιρίες της. Αυτό σημαίνει την έγκαιρη εφαρμογή του Προγράμματος Δράσης eEurope, περιλαμβανόμενης της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο. Σημαίνει επίσης μεγαλύτερη συνεκτικότητα μεταξύ όλων των πρωτοβουλιών που μπορεί να έχουν αντίκτυπο για το ηλεκτρονικό εμπόριο, και ιδιαίτερα τις συζητήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων σε θέματα δικαιοδοσίας, φορολογίας και εγκλήματος στον κυβερνοχώρο. Οι τομεακές πρωτοβουλίες θα πρέπει επίσης να ελέγχονται για τη συνεκτικότητά τους, όπως θα πρέπει να ελέγχεται και η εφαρμογή ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Επίσης, η κατάλληλη προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας έχει ουσιαστική σημασία για να διασφαλιστεί ένα κλίμα που θα συμβάλει στην καινοτομία και τη δημιουργικότητα, πράγμα που καθιστά κρίσιμης σημασίας ζήτημα την έκδοση του σχεδίου οδηγίας για τα συγγραφικά δικαιώματα και τα συγγενικά δικαιώματα στην κοινωνία των πληροφοριών καθώς και το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Η ΕΕ είναι σημαντικός παράγοντας στις διεθνείς εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, επομένως ο φιλόδοξος στόχος του Συμβουλίου της Λισσαβόνας για την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης έχει αναγκαστικά εξωτερικές συνέπειες. Η εσωτερική μεταρρύθμιση της

Κοινότητας θα έχει διεθνή οικονομικό αντίκτυπο, και οι μεταρρυθμίσεις της διεθνούς Κοινότητας θα έχουν οικονομικό αντίκτυπο στην Κοινότητα. Είναι, επομένως, λογικό να συμμετέχει ενεργά η Κοινότητα στην αναμόρφωση των μεταβολών των κανονιστικών ρυθμίσεων παγκοσμίως· αυτό θα εξασφαλίσει ότι οι διεθνείς μεταβολές των κανονιστικών ρυθμίσεων θα συμβαδίζουν περισσότερο και θα είναι συγχρονισμένες με τις εσωτερικές οικονομικές μεταρρυθμίσεις της ΕΕ, πράγμα που θα βοηθήσει στη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της Κοινότητας.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όσον αφορά την πρωτοβουλία ολοκλήρωσης της Εσωτερικής Αγοράς Υπηρεσιών και την ενοποίηση των ευρωπαϊκών αγορών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η πρωτοβουλία αυτή τονίζει τη σημασία του να λάβει η ΕΕ ενεργά μέρος στην κατάρτιση του πλαισίου για τις διαπραγματεύσεις για τη Γενική Συμφωνία Εμπορίου Υπηρεσιών. Τονίζει επίσης τη σημασία των τρεχουσών διαπραγματεύσεων με τις ΗΠΑ για την ανάπτυξη Συμφωνιών Αμοιβαίας Αναγνώρισης σε ορισμένες επαγγελματικές υπηρεσίες και στις ασφαλίσεις. Η Εσωτερική Αγορά είναι ένα καλό πρότυπο για οικονομικές μεταρρυθμίσεις, το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να ενισχυθεί το διεθνές εμπόριο και οι επενδύσεις σε ορισμένους οικονομικούς χώρους.

Μια άλλη σημαντική εξωτερική πρόκληση με αντίκτυπο για τη διαδικασία οικονομικής μεταρρύθμισης της Κοινότητας είναι η διεύρυνση προς ανατολάς. Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 8 Νοεμβρίου, το έγγραφό της για τη στρατηγική διεύρυνσης και υπέβαλε αναλυτικές εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο της κάθε υποψήφιας χώρας προς την κατεύθυνση της ένταξης. Οι υποψήφιες χώρες συνεχίζουν να έχουν σημαντικά κενά όσον αφορά τη μεταφορά της νομοθεσίας για την Εσωτερική Αγορά στις εθνικές νομοθεσίες τους και την ουσιαστική εφαρμογή της, πρέπει επομένως να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες. Εν τούτοις, χάρη στις Συμφωνίες Σύνδεσης η εμπορική και επενδυτική ενοποίηση με τις υποψήφιες χώρες αναπτύσσεται με ταχύ ρυθμό σε ένα εμπορικό πλαίσιο ελεύθερο, από την πλευρά της Κοινότητας, από τελωνειακούς φραγμούς και ποσοτικούς περιορισμούς. Η ανάλυση του εμπορίου δείχνει ότι οι εξαγωγές των διαφόρων υποψηφίων χωρών έχουν διαφορετική σύνθεση από άποψη προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχουν διαφορές όσον αφορά την έκταση στην οποία οι χώρες αυτές εξάγουν προϊόντα τα πρότυπα των οποίων είναι εναρμονισμένα σε επίπεδο Κοινότητας. Αυτό είναι ένα ζήτημα που θα πρέπει να διερευνηθεί. Μπορεί να έχει σημαντικές συνέπειες για το ρυθμό της μελλοντικής εμπορικής ενοποίησης όσον αφορά τις διάφορες υποψήφιες χώρες· μπορεί επίσης να επιβαρύνει το έργο της εφαρμογής θεμελιωδών αρχών του εμπορίου στην Εσωτερική Αγορά, και ιδιαίτερα της αμοιβαίας αναγνώρισης (βλέπε πλαίσιο 5 και διαγράμματα 33 & 34).

Η ένταξη συνεπάγεται την υιοθέτηση του Κοινοτικού κεκτημένου και των κοινοτικών πρακτικών. Η διαδικασία οικονομικής μεταρρύθμισης του Κάρντιφ δημιούργησε ένα νέο πνεύμα αυτοαξιολόγησης των αλλαγών σε μικροοικονομικό επίπεδο που αποδείχθηκε πολύ χρήσιμο. Οι υποψήφιες χώρες μπορούν να ωφεληθούν από την εφαρμογή μηχανισμών αυτοαξιολόγησης για να παρακολουθούν την υιοθέτηση κανόνων και πρακτικών της Εσωτερικής Αγοράς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. ΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΥΝΑΜΗ ΠΟΥ ΩΘΕΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

Απαιτούνται μεταρρυθμίσεις για να αποκτήσει η Ευρώπη μια σύγχρονη, δυναμική οικονομία. Στον καθορισμό των προτεραιοτήτων για την ημερήσια διάταξη της μεταρρύθμισης θα πρέπει

να συμμετέχει πλήρως η κοινωνία των πολιτών, τόσο οι καταναλωτές όσο και οι επιχειρηματίες. Η μεταρρύθμιση δεν θα λειτουργήσει αν οι πολίτες αποποιηθούν την πρωτοβουλία. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να προσέχουν τις προτεραιότητες των πολιτών, διασφαλίζοντας ότι αυτοί θα μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους και προλαμβάνοντας δυσλειτουργίες της αγοράς που θα βλάπτουν τα συμφέροντα των πολιτών. Αυτό σημαίνει την εξασφάλιση καλύτερης πληροφόρησης και μεγαλύτερης διαφάνειας της αγοράς. Σημαίνει επίσης την εφαρμογή αποτελεσματικών νομικών και κανονιστικών πλαισίων σχεδιασμένων να παρέχουν ουσιαστική ασφάλεια και προστασία των καταναλωτών. Τέλος, πράγμα όχι λιγότερο σημαντικό, σημαίνει τη θέσπιση σωστών και αποτελεσματικών μηχανισμών επανόρθωσης και την εξασφάλιση πρόσβασης στη δικαιοσύνη. Όλα αυτά είναι απαραίτητα μέσα για τη διατήρηση της ορμής των οικονομικών μεταρρυθμίσεων. Αυτό που θα πρέπει να αποφύγουν οι δημόσιες αρχές είναι να προσπαθήσουν να περιορίσουν τις μεταβολές, με τη θέσπιση περιττών κανονιστικών ρυθμίσεων ή με τη διατήρηση απηρχαιωμένων ρυθμίσεων. Αυτό έχει ουσιαστική σημασία για να εξασφαλιστεί ότι η οικονομική μεταρρύθμιση θα βελτιώσει την οικονομική κατάσταση των ευρωπαϊών πολιτών.

2. Η ΕΥΡΩΠΗ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΕΝΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟ, ΦΙΛΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΘΕΙ Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

Η Εσωτερική Αγορά υπηρεσιών πρέπει να λειτουργήσει εξίσου καλά με την Εσωτερική Αγορά αγαθών. Όμως, η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα η Εσωτερική Αγορά είναι η δημιουργία των συνθηκών που έχουν ουσιαστική σημασία για την ανάπτυξη ενός πιο δυναμικού επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη. Μόνο αυτό θα επιτύχει να επιταχύνει την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών, θα ανανεώσει τον βιομηχανικό και οικονομικό ιστό της οικονομίας μας και θα διευκολύνει τη μετάβαση σε μια οικονομία της γνώσης. Η απλούστευση των κανονιστικών ρυθμίσεων και της νομοθεσίας θα είναι βασικό στοιχείο της διαδικασίας αυτής· εν τούτοις, ουσιαστική σημασία θα έχει επίσης ο συντονισμός των διαφορετικών πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ και σε επίπεδο κρατών μελών.

3. ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ, ΕΧΕΙ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ ΠΡΟΟΔΟΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

Τα κράτη μέλη έχουν επιτύχει σημαντικές προόδους όσον αφορά την έναρξη μεταρρυθμιστικών διαδικασιών οι οποίες, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να θεωρηθούν άνευ προηγουμένου. Σε επίπεδο Κοινότητας, αναπτύσσονται και εφαρμόζονται λεπτομερείς σημαντικές πρωτοβουλίες πολιτικής. Έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, αλλά οι εξελίξεις των αγορών απαιτούν επιτάχυνση της εφαρμογής ορισμένων μέτρων. Η στρατηγική για τον τομέα των υπηρεσιών θα υποβληθεί σύντομα στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η πρωτοβουλία για την απλούστευση της νομοθεσίας και των κανονιστικών ρυθμίσεων θα εκδοθεί από την Επιτροπή κατά το πρώτο εξάμηνο του 2001. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για εξεύρεση εθνικών λύσεων για τις ανάγκες της οικονομικής μεταρρύθμισης που έχουν εθνικές διαστάσεις. Θα πρέπει να δοθεί προσοχή στον συντονισμό των οικονομικών μεταρρυθμίσεων σε επίπεδο κρατών μελών: πρέπει να αποφύγουμε τις «δύο ταχύτητες» στη διαδικασία της μεταρρύθμισης, που μπορεί να παρεμποδίσουν τη σωστή λειτουργία της Εσωτερικής Αγοράς συνολικά.

4. ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΤΟΥΝ, ΝΑ ΕΜΒΑΘΥΝΘΟΥΝ ΚΑΙ ΝΑ ΕΠΙΤΑΧΥΝΘΟΥΝ

Πρέπει να **συνεχιστούν** επειδή αποτελούν μέρος μιας **μακροπρόθεσμης στρατηγικής** για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα. Οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις έχουν συχνά βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα τα οποία μπορούν εύκολα να παρατηρήσουν οι πολίτες, όπως π.χ. τη μείωση των τιμών, αλλά τα κύρια οφέλη τους θα προκύψουν μακροπρόθεσμα. Χώρες όπως οι ΗΠΑ, όπου οι μεταρρυθμίσεις άρχισαν πριν από αρκετά έτη, τώρα μόνο αποκομίζουν τα οφέλη.

Οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να **εμβαθυνθούν** επειδή η ευρωπαϊκή οικονομία εξακολουθεί να είναι υπερβολικά **άκαμπτη**, παρεμποδίζοντας τις συνολικές οικονομικές επιδόσεις. Η εξέλιξη της συναλλαγματικής ισοτιμίας του € σε σχέση με το δολάριο ΗΠΑ οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στα καλύτερα αποτελέσματα της οικονομίας των ΗΠΑ από άποψη ανταγωνιστικότητας και επιδόσεων στην αγορά. Μόνο η αποφασιστική, ανανεωμένη υποστήριξη και εφαρμογή της ημερήσιας διάταξης της Λισσαβόνας είναι ο καλύτερος τρόπος να δοθεί αξιόπιστα ένα σήμα της δέσμευσής μας για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Αυτό θα καθησυχάσει τις διεθνείς αγορές και τους επενδυτές όσον αφορά την αποφασιστικότητά μας και θα ενισχύσει το ευρώ στις παγκόσμιες αγορές.

Η επιτάχυνση των οικονομικών μεταρρυθμίσεων μπορεί να προϋποθέτει ταχείες διαδικασίες όπως πρότεινε πρόσφατα η ομάδα Lamfalussy για τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών: οι συνήθειες διαδικασίες⁷, χωρίς μια πολιτική ώθηση για επιτάχυνση της θέσπισης μεταρρυθμίσεων αποτελούν κίνδυνο βραδυκίνησης ανταπόκρισης όσον αφορά την πολιτική και δεν μπορούμε να διακινδυνεύσουμε τις καθυστερήσεις σε σχέση με τις εξελίξεις στην αγορά.

Όπως υπέδειξε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, πρέπει επίσης να **επιταχύνουμε** τη διαδικασία μεταρρυθμίσεώς μας **αλλιώς θα χάσουμε το πρόσθετο μακροοικονομικό αναπτυξιακό δυναμικό που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες**. Όταν επανεμφανίζονται παλαιά προβλήματα όπως πετρελαϊκές κρίσεις και ελλείψεις πρώτων υλών, η συνταγή για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη βασισμένη στις νέες τεχνολογίες, την καινοτομία και τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις φαίνεται σαφέστερη από ποτέ. Οι νέες τεχνολογίες είναι ένα νέο καύσιμο υψηλού βαθμού οκτανίων, διαθέσιμο για τις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Χρειάζεται μια σωστά ρυθμισμένη και ευέλικτη οικονομία, ικανή να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του. Η αύξηση της καινοτομίας σε ένα δυναμικό κανονιστικό περιβάλλον εξασφαλίζει την υψηλότερη δυνατή απόδοση από άποψη ανταγωνιστικότητας, απασχόλησης και ανάπτυξης. Αυτή είναι η λογική της Λισσαβόνας.

⁷

Ο μέσος όρος καθυστέρησης από την ημερομηνία έκδοσης μιας πρότασης της Επιτροπής μέχρι την επίσημη ημερομηνία έναρξης της ισχύος είναι περισσότερο από τέσσερα έτη. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται σε 198 βασικές οδηγίες της Εσωτερικής Αγοράς από το 1985 μέχρι το 2000 και δεν λαμβάνει υπόψη πρόσθετες καθυστερήσεις που οφείλονται στην καθυστερημένη εφαρμογή τους από ορισμένα κράτη μέλη.